

Mnogi bralci Loških razgledov, ki poznajo našega jubilara, se bodo nedvomno začudili ob tem naslovu, saj vendar ni mogoče, da praznuje tako visok jubilej njihov rojak, ki je ves aktiven in neumoren sredi loškega javnega življenja tako kot sotrudnik Loških razgledov, kot odličen predavatelj, pa kot vzoren organizator muzejskih izletov. Toda če so jim поблиže znani Loški razgledi, bodo vendar ugotovili resnico, da se ga je spominjala loška publikacija točno pred desetimi leti ob njegovi sedemdesetletnici. Takrat je njegov življenjski jubilej odmeval ne samo v naši muzejski publikaciji, pač pa so se ga spominjala različna glasila, ki so v izbranih besedah pisala jubilejne članke svojemu sodelavcu in se mu še naprej priporočala za sodelovanje.

Naš jubilar je izšel iz prve generacije študentov geografije in prirodopisa na komaj ustanovljeni ljubljanski univerzi. Med študijem je en semester poslušal predavanja na Münchenski univerzi. Kot vzoren študent je 1925 prejel na ljubljanski univerzi svetosavsko nagrado. Po absolutoriju je moral spričo maloštevilnih slovenskih srednjih šol iskati službo zunaj slovenskih meja. Pot ga je zanesla v Otočac, od koder se je po treh letih vrnil v Slovenijo, kjer je služboval več let v Kranju in se malo pred vojno vrnil v Ljubljano, ki ji je ostal zvest vsa leta do upokojitve in še čez.

V šoli se je naš jubilar počutil srečnega med mladino; v razredu je postavil celega človeka in je znal osvojiti dijaška srca kot odličen strokovnjak, metodik in pedagog. Pri tem se profesor Planina ni omejeval samo na delo v razredu. Odlično je sodeloval pri mladinskih listih, kar potrjuje npr. sotrudništvo v *Pionirskem listu*, v katerem je v petih letih izšlo na desetine njegovih prispevkov. Med redne sotrudnike ga je štel *Proteus*, bil je med glavnimi stebri *Turističnega vestnika* itd. itd. Pravilno je našemu jubilaru napisal ob njegovi sedemdesetletnici vodilni slovenski geograf akademik prof. dr. S. Ilešič, da bi se izgubili v pravem morju, če bi hoteli pregledati vso množico najrazličnejših poljudno-

znanstvenih prispevkov po raznih revijah, časopisih in zbornikih; to delo čaka poklicnega bibliografa.

Toda omenjeno delovanje predstavlja le en sektor ustvarjanja prof. Franceta Planine. Naš jubilar se ni izogibal tudi poglobljenim raziskavam slovenskega ozemlja, pri čemer ni zanemarjal podrobnega dela na samem terenu. O tem pričajo njegovi prispevki v znanstvenih revijah, med katere sodijo med drugim tako *Geografski vestnik* in *Geografski obzornik* kot *Biološki vestnik*. Seveda ni slučaj, da so našega jubilara že zelo zgodaj začeli pritegovati k skupnemu delu kot vzornega in nesebičnega sodelavca ob raznih zahtevnih projektih. Na tem mestu naj se omejim na tri publikacije. Leta 1952 je izšla knjiga *Slovensko Primorje v luči turizma*, ki so jo napisali V. Bohinec — F. Planina — J. Sottler, šest let nato je objavil uredniški odbor, katerega član je bil profesor Planina, brošuro *Po slovenskih*

gorah, le nekaj let kasneje je pod uredništvom našega jubilaranta izšla knjiga *Po tujih celinah*, ki jo je oskrbel Odsek za geografski pouk pri Geografskem društvu v Ljubljani.

Podobno se je uveljavljal profesor Planina tudi kot kartograf. V mlajših letih je kot dober risar ne samo prirejal pač pa tudi izrisal celo vrsto kart. Tako je npr. sodeloval kot kartograf pri Zontarjevi *Zgodovini Kranja*, pa pri Miklavčičevi disertaciji *Predjožefinske župnije na Kranjskem*, s hvaležnostjo se ga moram na tem mestu spomniti tudi sam, saj mi je opremil s kartami moji razpravi *Kolonizacija in kmetsko podložništvo na Sorškem polju in Zemljiška gospodstva na besniškem ozemlju*. Sicer bi pa prišli v zadrego, če bi skušali izčrpno sestaviti seznam vseh kart in zemljevidov, ki jih je priredil bodisi sam, bodisi v družbi — zlasti s profesorjem dr. Valterjem Bohincem. Šole ga poznajo zlasti po ročnem in stenskem zemljevidu Jugoslavije, avtomobilisti segajo po avtokarti Slovenije in Jugoslavije, planinci se srečujejo z njegovim imenom zlasti pri zemljevidih Julijskih Alp ter Karavank in Kamniških Alp. Njegovo ime nosi tudi naslovna stran *Krajevnega leksikona Slovenije*, ki je izšel lani z zaključnim četrtim delom pod uredništvom dr. Romana Savnika; poleg glavnega urednika je napisano na naslovni strani le še ime profesorja Planine, ki je pripravil zemljevide vseh številnih občin in pregledal tudi celotno besedilo knjige.

Ime našega slavljence je torej znano daleč preko okvirov mej naše ožje domovine. Tembolj se moramo spomniti jubilaranta Ločani, prav posebno pa odbor Loških razgledov, ki jim je bil več let glavni urednik, vseskozi pa eden najbolj zavzetih članov redakcije. Odveč je poudarjati, da sodi med najbolj redne sodelavce naše publikacije, saj ni letnika, v katerem ne bi prispeval dovršeno izklesanih razprav. Daleč na prvem mestu je med vsemi sodelavci glede cele vrste drobnih prispevkov, s katerimi seznanja bralce z različnimi lokalnimi zanimivostmi z loškega ozemlja, sistematično prikazuje v loškem merilu obletnice in jubileje, objavlja podatke o muzejskih izletih. Da, prav loški muzejski izleti so nekaj posebnega. Leto za letom — menda kar štiridesetkrat — je vodil naše muzealce ne samo po Sloveniji, pač pa tudi po slovenskem zamejstvu, in to zla-

sti po krajih, ki premorejo muzejske zbirke; vedno je s kleno besedo odkrival bogastvo slovenske zemlje v preteklosti in sedanjosti. Kot prijetnega predavatelja ga pa poznajo tudi širši krogi na Loškem, saj zna z njemu lastno živo besedo držati v napetosti širok krog hvaležnih poslušalcev.

Ob loški tisočletnici je izšla v drugi dopolnjeni izdaji njegova publikacija *Škofja Loka s Poljansko in Selško dolino*. Na kakšen odziv je knjiga naletela v širokem krogu bralcev, kaže podatek, da je bila publikacija v kratkem času razprodana in ji je že 1976 sledila tretja izdaja. Živa beseda pa odlična oprema — saj vsebuje knjiga vrsto uspešnih ponazoril od slik, med katerimi naletimo na mnogo barvnih posnetkov, do podrobnih zemljevidov, ki nazorno prikazujejo posamezne predele loškega ozemlja — vse to je pripomoglo, da so po knjigi segli najširši krogi.

Jubilant skrbi odlično tudi za čim tesnejšo povezavo danes sicer samostojnih muzejskih društev v Železnikih in Žireh, ki jim je zavzeto pomagal pri njihovih prvih korakih in jim še danes stoji ob strani kot preudaren svetovalec. Plod tega sodelovanja je publikacija, ki jo je ob loški tisočletnici izdal takratni pododbor Muzejskega društva v Škofji Loki s sedežem v Železnikih *Selška dolina v preteklosti in sedanjosti* 1973. Naš jubilarant je bil kot urednik porok, da je publikacija znala zbrati okrog sebe celo vrsto sodelavcev, ki so v 27 razpravah in člankih obdelali Selško dolino z najrazličnejših zornih kotov.

Nepogrešljiv je naš jubilarant tudi kot sodelavec pri izdaji *Vodniki po loškem ozemlju*, ki jih je 1977 začelo izdajati naše Muzejsko društvo s prvencem *Lubnik*. Bogato ilustrirane publikacije krase številne slike, med katerimi uspeli barvni posnetki niso nikaka izjema.

Ko občudujemo ob visokem jubileju našega drugega profesorja Franceta Planine izredno bogato ustvarjalno biro in jubilarantu iskreno čestitamo k tako uspešnemu delu, mu iskreno želimo, da bi mu zdravje še naprej omogočalo, da opravi še dolgo vrsto načrtov in nalog, ki si jih še kar naprej nalaga. Dragi prijatelj Francelj, naj mi bo dovoljeno, da se vsej tej množici pridružuje še prav posebno Tvoj sosed, star Podnunc — prijatelj Pavle.

Pavle Blaznik